ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра рослинництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри, професор

_____Володимир Гангур

“_____”_____2021року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кормовиробництво і луківництво

освітньо-професійна програма_____Агрономія_____
(назва)

спеціальність _____201 Агрономія_____
(код та найменування спеціальності)

галузь знань _____20 Аграрні науки і продовольство_____
(шифр та назва)

освітній ступінь_____СВО Бакалавр_____
(бакалавр, магістр, доктор філософії)

факультет / інститут _____факультет агротехнологій та екології_
(назва факультету / інституту)

ПОЛТАВА

2021 н.р. / 2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Кормовиробництво і луківництво» для здобувачів вищої освіти освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 201 «Агрономія»

Мова викладання українська

Розробник: кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва

«____» _____2021 року

Розробник_____ Олександр Антонець

Схвалено на засіданні кафедри рослинництва

протокол від 30 серпня 2021 р. № 25

Затверджено завідувачем кафедри
« 30 » серпня 2021 року _____ Володимир Гангур

Погоджено гарантом освітньої програми _____Агрономія_____
(назва ОП)……..
« 30 » серпня 2021 року _____ (Віктор Ляшенко)
(підпис) (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)……

Схвалено головою НМР спеціальності «Агрономія»_____ Ольга Бараболя

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Елементи характеристики	Денна форма навчання ОП		Заочна форма Навчання ОП	
	повний термін навчання	Скороче-ний термін навчання	повний термін навчання	Скороче-ний термін навчання
	Спеціальність 201 «Агрономія»			
Загальна кількість годин	150	150	120	150
Кількість кредитів	5	5	4	5
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова			
Рік навчання (шифр курс)	А_бд_2018	А_бд_2019 [1](СТН)	А_бз_2017	А_бз_2019 [1](СТН)
Семестр	7	3	10	3
Лекції (годин)	26	26	2*/4	2
Практичні (семінарські) (годин)	–	–	–	-
Лабораторні (годин)	24	24	6	8
Самостійна робота (годин)	100	100	120	120
в т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-	-	20	20
Форма семестрового контролю	іспит			

***** настановча 2021-2022 н.р . А-2018бз

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: ботаніка, ґрунтознавство, неогранічна та органічна хімія, агрохімія, землеробство, агрометеорологія, фізіологія рослин, ентомологія, фітопатологія, фітофармакологія, інтегрований захист рослин, екологія, рослинництво, селекція та насінництво, економіка, технологія переробки та зберігання сільськогосподарської продукції та ін.

3. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення навчальної дисципліни: вироблення в здобувачів вищої освіти практичних навиків і теоретичне обґрунтування основ створення кормової площі, біології і технології вирощування кормових і зернофуражних культур, заготівлі кормів.

Кормовиробництво має бути інтенсивним, тобто вирощувати кормові культури і заготовляти корми треба при мінімальних затратах енергетичних і трудових ресурсів, максимальному виході продукції за одиницю часу і на одиницю площі. Отже, інтенсивні енерго- і ресурсозберігаючі технології є основою вирощування кормових культур, заготівлі кормів і зберігання їх.

У здійсненні цих заходів важливе місце належить спеціалістам сільського господарства, які володіють необхідними знаннями з луківництва та польового кормовиробництва.

Основні завдання навчальної дисципліни: кормовиробництва і луківництва полягає в забезпеченні тваринництва якісними екологічно безпечними і дешевими кормами, що сприятиме розвитку галузі тваринництва і вирішенню продовольчої проблеми в Україні, зокрема споживанню населенням фізіологічно обґрунтованих норм тваринницької продукції.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти має бути сформовані наступні елементи компетентності:

Загальні компетентності :

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності спеціальності :

ФК-1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК-3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

ФК-7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

Програмні результати навчання:

ПРН-5. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН-6. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин, в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

ПРН-9. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН-12. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності			
За джерелом знань	МН 1	Словесні методи	1 лекція. 3. бесіда
	МН 3	Практичні методи	4. практична робота
За ступенем керівництва	МНСР 2	Робота під керівництвом викладача	Самостійна робота
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності			
Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю)			
	МСМ 2	методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності до навчання	роз'яснення мети вивчення предмета
3. Інноваційні методи навчання			
	МНІ 4	комп'ютерні і мультимедійні методи	1. використання мультимедійних презентацій; 3. комп'ютерне тестування; 4. дистанційне навчання

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Теоретичні засади кормовиробництва і луківництва.

Кормовиробництво як галузь сільського господарства і наука. Мета і завдання галузі. Сучасний стан і перспективи розвитку, шляхи інтенсифікації. Поняття: кормовиробництво, кормова площа, кормова база. Принципи організації кормової бази. Роль вітчизняних і зарубіжних вчених у розвитку науки. Значення науки для практики. Зв'язок з іншими аграрними науками. Система кормовиробництва його складові частини: польове, лучне, побічна продукція рослинництва, кормові добавки. Стан та стратегія розвитку виробництва кормів на орних землях, шляхи нарощування обсягів їх виробництва і поліпшення якості. Класифікація польових кормових культур і кормів. Джерела їх надходження. Біологізація кормовиробництва і луківництва як галузі аграрного виробництва. Основні методологічні і методичні принципи викладання навчальної дисципліни. Основні етапи розвитку кормовиробництва і луківництва як науки і галузі. Передовий досвід вітчизняного та зарубіжного кормовиробництва і луківництва, значення для професійної діяльності агронома.

Тема 2. Виробництво кормів на орних землях. класифікація, поширення та поживність рослин польового кормовиробництва. інтенсивні технології вирощування і використання на корм тваринам. Класифікація кормів. способи оцінювання якості кормів

Зернове господарство як основа розвитку комбікормової промисловості. Шляхи нарощування обсягів виробництва та ефективності використання зернофуражу в Україні. Особливості технологій вирощування зернофуражних культур. Проблема дефіциту кормового білка, шляхи її вирішення. Значення зернових бобових культур у нарощуванні обсягів виробництва кормового білка. Особливості технологій вирощування і використання у кормовиробництві. Значення та виробництво соковитих кормів. Корене- та бульбоплоди, кормові баштанні культури, їх роль у забезпеченні тваринництва соковитими кормами. Значення силосних культур у збільшенні обсягів виробництва соковитих кормів. Особливості використання однорічних та багаторічних бобових і тонконогових трав у кормовиробництві. Конвеєрне виробництво рослинної сировини на зелений корм і приготування консервованих кормів. Проміжні посіви кормових культур як джерело виробництва високоякісних кормів і підвищення ефективності використання землі. Змішані і сумісні посіви. Кормові сівозміни, їх типи, наукові основи, освоєння.

Тема 3. Луківництво, його природоохоронне, ресурсо-та енергозберігаюче значення, перспективи розвитку в Україні та інших державах

Народногосподарське значення луківництва. Стан та перспективи розвитку в Україні та інших державах. Еколого – біологічна, кормова та господарська характеристика ботаніко-господарських груп і видів рослин сіножатей та пасовищ. Класифікація природних кормових угідь, розподіл за природними зонами. Характеристика основних типів. Обґрунтування та технологія проведення поверхневого поліпшення природних кормових угідь. Створення сіяних сіножатей і пасовищ у системі докорінного поліпшення природних кормових угідь. Агробіологічні основи створення і ефективного використання сіяних сіножатей. Теоретичні та господарські передумови створення і раціонального використання культурних пасовищ.

Тема 4. Біологічні та господарсько-економічні основи заготівлі різних видів консервованих кормів. Виробництво насіння кормових культур.

Біологічні, господарські та технологічні основи заготівлі кормів. Прогресивні технології заготівлі високоякісного силосу і сінажу. та операційні технології приготування силосу і сінажу. Елементи новітніх технологій приготування консервованих кормів у плівкових рукавах. Сучасні технології заготівлі сіна. Технології виробництва штучно зневоднених кормів. Заходи щодо зменшення втрат поживних речовин і поліпшення якості кормів. Виробництво нетрадиційних видів. Методи оцінювання якості кормів. Баланс кормів господарства, принципи його складання. Інтенсивні технології вирощування багаторічних трав на насіння. Вітчизняний та зарубіжний досвід. Основні центри виробництва насіння багаторічних трав.

5. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма навчання					заочна форма навчання				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна робота		лекції	практичні	лабораторні	самостійна робота
Тема 1. Вступ. Теоретичні засади кормовиробництва і луківництва.	8	2	-	2	4	6	-	-	-	6
Тема 2.	47	8	-	8	31	42	2	-	2	38

Виробництво кормів на орних землях. Класифікація, поширення та поживність рослин польового кормовиробництва. Інтенсивні технології вирощування і використання на корм тваринам. Класифікація кормів. способи оцінювання якості кормів										
Тема 3. Луківництво, його природоохоронне, ресурсо- та енергозберігаюче значення, перспективи розвитку в Україні та інших державах	48	8	-	8	32	41	-	-	2	39
Тема 4 Біологічні та господарсько-економічні основи заготівлі різних видів консервованих кормів. Виробництво насіння кормових культур**.**	47	8	-	6	33	41	2	-	2	37
Виконання контрольної роботи						20				20
Усього годин	**150**	**26**	**-**	**24**	**100**	**150**	**4**	**-**	**6**	**140**
Іспит	**27/27**	–	–	–	–	**27/27**	–	–	–	–

6. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	**Тема №1.** Визначення поживності різних видів кормів.	2	-
2	**Тема №2.** Конвеєрне виробництво кормів	2	-
3	**Тема №3.** Визначення багаторічних злакових трав по типу кущення, облиственності і будові суцвіття, характеристика основних видів.	4	2
4	**Тема №4.** Визначення багаторічних бобових трав по типу пагоноутворення (кущення), по будові листя і суцвіть, характеристика основних видів.	2	2
5	**Тема №5.** Вивчення морфологічних, біологічних особливостей, господарської характеристики основних видів злакових і бобових однорічних трав.	2	-
6	**Тема №6.** Визначення насіння основних злакових (тонконогових) і бобових трав лучного та польового травосіяння.	2	-
7	**Тема №7.** Складання травосумішок багаторічних трав.	4	2
8	**Тема №8.** Вивчення морфологічних та господарських особливостей малопоширених кормових культур.	2	-
9	**Тема №9.** Визначення шкідливих і отруйних рослин сіножатей та пасовищ.	2	-
10	**Тема №10.** Організаціч та раціональне використання пасовищ. Систама заходів щодо поліпшення природніх кормових угідь.	2	-
	Разом	24	6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Тема 1. Вступ. Теоретичні засади кормовиробництва і луківництва .			
1.	Сучасний стан і перспективи розвитку кормовиробництва в Україні.	4	2
2.	Стан та стратегія розвитку виробництва кормів на орних землях, шляхи нарощування обсягів їх виробництва і поліпшення якості.	4	4
Тема 2. Виробництво кормів на орних землях. Класифікація, поширення та поживність рослин польового кормовиробництва. Інтенсивні технології вирощування і використання на корм тваринам. Класифікація кормів. способи оцінювання якості кормів			
3.	**.** Зернове господарство як основа розвитку комбікормової промисловості. Шляхи нарощування обсягів виробництва та ефективності використання зернофуражу в Україні. Особливості технологій вирощування зернофуражних культур**.**	2	2
4.	Проблема дефіциту кормового білка, шляхи її вирішення. Значення зернових бобових культур у нарощуванні обсягів виробництва кормового білка. Особливості технологій вирощування і використання у кормовиробництві.	2	4
5.	Значення та виробництво соковитих кормів. Корене- та бульбоплоди, кормові баштанні культури, їх роль у забезпеченні тваринництва соковитими кормами. Значення силосних культур у збільшенні обсягів виробництва соковитих кормів.	6	8
6.	Особливості використання однорічних та багаторічних бобових і тонконогових трав у кормовиробництві.	7	10
7.	Конвеєрне виробництво рослинної сировини на зелений корм і приготування консервованих кормів.	8	8
8.	Проміжні посіви кормових культур як джерело виробництва високоякісних кормів і	6	6

	підвищення ефективності використання землі. Змішані і сумісні посіви. Кормові сівозміни, їх типи, наукові основи, освоєння.		
Тема 3. Луківництво, його природоохоронне, ресурсо-та енергозберігаюче значення, перспективи розвитку в Україні та інших державах			
9.	Народногосподарське значення луківництва. Стан та перспективи розвитку в Україні та інших державах.	2	2
10.	Еколого – біологічна, кормова та господарська характеристика ботаніко-господарських груп і видів рослин сіножатей та пасовищ	8	10
11.	Класифікація природних кормових угідь, розподіл за природними зонами. Характеристика основних типів.	6	7
12.	Обґрунтування та технологія проведення поверхневого поліпшення природних кормових угідь	6	8
13.	Створення сіяних сіножатей і пасовищ у системі докорінного поліпшення природних кормових угідь.	6	8
14.	Агробіологічні основи створення і ефективного використання сіяних сіножатей.	2	2
15.	Теоретичні та господарські передумови створення і раціонального використання культурних пасовищ.	2	2
Тема 4. Біологічні та господарсько-економічні основи заготівлі різних видів консервованих кормів. Виробництво насіння кормових культур.			
16.	Біологічні, господарські та технологічні основи заготівлі кормів. Прогресивні технології заготівлі високоякісного силосу і сінажу. та операційні технології приготування силосу і сінажу. Елементи новітніх технологій приготування консервованих кормів у плівкових рукавах	9	10
17.	Сучасні технології заготівлі сіна.	8	8
18.	Технології виробництва штучно зневоднених кормів. Заходи щодо зменшення втрат поживних речовин і поліпшення якості кормів. Виробництво нетрадиційних видів.	6	6
19.	Методи оцінювання якості кормів. Баланс кормів господарства, принципи його	4	4

	складання.		
20.	Інтенсивні технології вирощування багаторічних трав на насіння. Вітчизняний та зарубіжний досвід. Основні центри виробництва насіння багаторічних трав.	6	9
	РАЗОМ:	**100**	**120**
21.	Контрольна робота		20
	РАЗОМ:	**100**	**140**

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація даного напряму роботи передбачається шляхом виконання індивідуалізованого навчального завдання, яке виконується самостійно студентом в аудиторний та позааудиторний час.

Контрольна робота видається студентам заочної форми навчання відповідно шифру студента.

Самостійна робота з засвоєння теоретичного матеріалу, при виконанні завдань передбачає використання *пошукового методу* та *аналітико-синтетичного*.

Лабораторні заняття передбачають *усні доповіді* студентів, *тестове опитування*, *бесіду*, при аналізі наочного матеріалу використовуються *пояснювальний та репродуктивний методи*, а при проведення досліджень за сноповим матеріалом.

9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання	**Форми контролю**
ПРН. 5.	– виконання лабораторних робіт та їх захист; – опрацювання тем самостійної роботи;
ПРН. 6.	– виконання лабораторних робіт та їх захист; – опрацювання тем самостійної роботи;
ПРН. 9.	– виконання лабораторних робіт та їх захист; – опрацювання тем самостійної роботи;
ПРН. 12.	– виконання лабораторних робіт та їх захист; – опрацювання тем самостійної роботи;

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	денна форма навчання				Разом	заочна форма навчання				Разом
	ПРН. 5.	ПРН. 6.	ПРН. 9	ПРН. 12.		ПРН. 5.	ПРН. 6.	ПРН. 9	ПРН. 12.	
Тема 1. Вступ. Теоретичні засади кормовиробництва і луківництва	+	+	+	+	**3**	+	+	+	+	**4**
Тема 2. Виробництво кормів на орних землях. Класифікація, поширення та поживність рослин польового кормовиробництва. Інтенсивні технології вирощування і використання на корм тваринам. Класифікація кормів. способи оцінювання якості кормів.	+	+	+	+	**17**	+	+	+	+	**17**
Тема 3. Луківництво, його природоохоронне, ресурсо-та енергозберігаюче значення, перспективи розвитку в Україні та інших державах .	+	+	+	+	**18**	+	+	+	+	**18**
Тема 4. Біологічні та господарсько-економічні основи заготівлі різних видів консервованих кормів. Виробництво насіння кормових культур .	+	+	+	+	**17**	+	+	+	+	**17**
Контрольна робота	-	-	-	-	-	+	+	+	+	**4**
Екзамен	+	+	+	+	**4**	+	+	+	+	**4**
Разом	**5**	**5**	**5**	**5**	**60**	**6**	**6**	**6**	**6**	**64**
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	**25**	**25**	**25**	**25**	**100**	**25**	**25**	**25**	**25**	**100**
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	**5**	**5**	**5**	**5**	**60**	**15**	**5**	**5**	**5**	**60**

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Порогів рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН. 5	25	25	15
ПРН. 6	25	25	15
ПРН. 9	25	25	15
ПРН. 12	25	25	15
Разом	100	100	60

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

10. ФОРМИЇ КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання	**Форми контролю**								**Разом**	
	виконання лабораторних робіт та їх захист		**опрацювання тем самостійної роботи**		**виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота)**		**Екзамен**			
	Мінімальна кількість балів	**Максимальна кількість балів**	**Мінімальна кількість балів**	**Максимальна кількість балів**	**Мінімальна кількість балів**	**Максимальна кількість балів**	**Мінімальна кількість балів**	**Максимальна кількість балів**	**Мінімальна кількість балів**	**Максимальна кількість балів**
денна форма навчання										
ПРН. 5	9	15	3	5	X	X	3	5	15	25
ПРН. 6	9	15	3	5	X	X	3	5	15	25
ПРН. 9	9	15	3	5	X	X	3	5	15	25
ПРН. 12	9	15	3	5	X	X	3	5	15	25
Разом	**36**	**60**	**12**	**20**	X	X	**12**	**20**	**60**	**100**
заочна форма навчання										
ПРН. 5	6	10	3	5	3	5	3	5	15	25
ПРН. 6	6	10	3	5	3	5	3	5	15	25
ПРН. 9	6	10	3	5	3	5	3	5	15	25
ПРН. 12	6	10	3	5	3	5	3	5	15	25
Разом	**24**	**40**	**12**	**20**	**12**	**20**	**12**	**20**	**60**	**100**

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним рівня вище межі незадовільного навчання.

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни в міжсесійний період здійснюється в процесі навчання, тобто на лекціях та лабораторних заняттях, а також при перевірці самостійної роботи. Контроль за вивченням предмету здійснюється згідно навчальної програми.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання для поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

для денної форми навчання:

1. виконання лабораторних робіт та їх захист (min – 1; max – 5);
2. опрацювання тем самостійної роботи (min – 0,2; max – 0,4);

для заочної форми навчання:

1. виконання лабораторних робіт та їх захист (min – 1; max – 5);
2. опрацювання тем самостійної роботи (min – 0,1; max – 0,2);
3. виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання) (min – 1; max – 50)

Критерії оцінювання видів навчальної роботи здобувачів вищої освіти

За відвідування, виконання лабораторних робіт та їх захист, а також за оформлення конспекту та захист самостійної роботи здобувач вищої освіти отримує чотири бали за кожну тему.

Кількість балів	**Критерії оцінювання**
4	зміст дисципліни засвоєний студентом повністю**,** необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою програмою, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
3	зміст дисципліни засвоєний повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою програмою, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки.
2	зміст дисципліни засвоєний не повністю, але прогалини в знаннях не носять істотного (системного) характеру,

	необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених робочою програмою навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки**,** робота з трьома значними помилками.
1	зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
0	зміст дисципліни не засвоєний, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань; робота, що потребує значного доопрацювання.

Студенти заочної форми навчання з даної дисципліни виконують контрольну роботу, завдання на яку викладено в методичних вказівках. За контрольну роботу студенти отримують максимум 20 балів за такою шкалою:

Кількість балів	**Критерії оцінювання**
1-5	дана неповна відповідь на поставлені питання, допущене невірне тлумачення окремих понять та визначень,зроблені суттєві помилки, матеріал викладений непослідовно
6-10	дана повна відповідь на поставлені питання, але допущені невірні тлумачення окремих понять і визначень, матеріал викладений непослідовно
11-15	дана повна відповідь на поставлені питання, але при цьому були допущені певні незначні помилки, спрощення
16-20	дана повна й чітка відповідь на поставлені питання

За виконання тестового завдання кількість балів становить: для здобувачів вищої освіти денної і заочної форми навчання 5 балів.

Кількість балів, що отримує здобувач вищої освіти за тестові завдання розраховуються за наступною шкалою:

Для денної і заочної форми навчання	
Кількість правильних відповідей, %	**Бал**
60–67	**1**
68–75	**2**
76–83	**3**
84–91	**4**
92–100	**5**

Якщо здобувач вищої освіти претендує на вищу оцінку, він здає іспит. Кількість балів, що отримує здобувач вищої освіти за іспит розраховуються за наступною шкалою:

Критерії та шкала оцінювання виконання завдань на іспиті

Розподіл балів	**Критерії**
Для завдань 1-2 (оцінюється окремо кожне завдання; максимальна сума балів за одне завдання – 7). У дужках – кількість балів для завдання 3 (максимальна сума балів – 6)	
7 (6)	Показано всебічні, систематичні і глибокі знання матеріалу навчальної дисципліни, зокрема технології вирощування, заготівлі і зберігання кормових культур. Засвоєно сутність основних понять дисципліни, їх взаємозв'язок та значення для майбутньої професії. Показано досконале володіння методиками визначення поживності кормів, системами покращення природніх кормових угідь. Відповідь містить повний перелік категорій, необхідних для розкриття змісту питання.
6 (5)	Показано достатньо високе знання матеріалу предмету. Проявлено систематизований характер знань з навчальної дисципліна. Відповідь на питання дещо не повна, але здобувач вищої освіти правильно розуміє поняття дисципліни та достатньо засвоїв технологічні процеси вирощування кормових культур, дає правильну оцінку різним агротехнічним заходам. При відповіді на запитання виявлені незначні помилки.
5 (4)	Показано добрі знання матеріалу навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти дав загальну характеристику окремим поняттям, але слабо орієнтується у технологічних процесах вирощування кормових культур, не повністю знає їх біологічні та морфологічні особливості. Відповідь викладена не системно.

4 (3)	Показано знання основного матеріалу курсу. Відповіді на питання не повні. Допущено принципові помилки під час теоретичного аналізу вирощування, заготівлі і зберігання кормових рослин; формулювання та визначень основних термінів з кормовиробництва і луківництва, складання розрахунку травосумішок багаторічних трав.
3 (2)	Відсутнє чітке уявлення про предмет і методи дисципліни. ЗВО також демонструє повну відсутність знань із навчального курсу; висновки, зроблені під час відповіді, не є правильними; твердження, зазначені у відповіді, не аргументовані; характер відповіді дає підставу стверджувати, що здобувач вищої освіти або ж неправильно зрозумів зміст питання, або не знає правильної відповіді, тому не відповів на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.
2 (1)	Відсутність знань основного матеріалу курсу.
20	**Разом**

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Биленко П.Я., Жаринов В.И., Шевченко В.П. Полевое кормопроизводство. - К.: Вища шк., 1985. - 392 с.
2. Влох В.Г., Кириченко Н.Я., Когут П.М. Луківництво. - К.: Вища освіта., 2003.-392 с.
3. Зінченко О.І. Кормовиробництво: Підручник. - К.: Вища шк., 2005. - 448 с.
4. Кияк Г.С. Луківництво. - К.: Вища шк., 1986. - 312 с.
5. Кормовиробництво: Практикум / О.І. Зінченко, І.Т. Слюсар, Ф.Ф. Адамець та ін.; За ред. проф. О.І. Зінченка - К.: Нора-прінт, 2001. - 470 с.
6. Кургак В.Г. Лучні агрофітоценози. – К.: ДІА, 2010. -374 с.
7. Макаренко П.С., Демидась ГЛ., Козяр О.М. Луківництво: Підручник. - К : Нора Прінт, 2002. - 394 с.

Додаткова

1. Андреев Н. Г. Теория и практика луговодства / Н. Г. Андреев, В. А. Тюльдюков. - М. : Россельхозиздат, 1977. - 269 с.
2. Андреев Н.Г. Луговое и полевое кормопроизводство. - М.:

Агропромиздат, 1989. - 540 с.
3. Бабич А. О. Кормові і білкові ресурси світу / А. О. Бабич. - К. : 1995. - 298 с.
4. Боговін А. В. Довідник по сіножатях і пасовищах / Боговін А. В., Макаренко П. С., Курган В. Г. та ін.; за ред. А. В. Боговіна. - К.: Урожай, 1990. -208 с.
5. Довідник з кормовиробництва / Упорядник П.С. Макаренко. - 2-ге вид. допов. і перероб. К.: Урожай, 1984. — 248 с
6. Довідник по апробації с. г. культур. - К.: Урожай, 1980. - 496 с
7. Довідник по сіножатях і пасовищах /За ред. А.В. Боговіна. -К.: Урожай, 1990.-208 с
8. Довідник поживності кормів / За ред. М.М. Карпуся - 2-гс вид. перероб. і допов. -К.: Урожай, 1988. 400 і
9. Зинченко А. И. Полевое кормопроизводство. Практикум / А. И. Зинченко. К. : Вища м., 1987. - 262 с.
10. Зінченко Б.С. Багаторічні трави в інтенсивному кормовиробництві. - К.: Урожай, 1991.-192 с
11. Інтенсифікація польового кормовиробництва / І.П. Проскура, А.О. Бабич, Г.П. Квітко та ін.; За ред. І.П. Проскури. - К.: Урожай, - 1985. 168 с
12. Куксін М. В. Номенклатура типів природних кормових угідь Української РСР / М. В. Куксін. -К., 1974. - 66 с.
13. Куксін М. В. Створення і раціональне використання культурних пасовищ / М. В. Куксін. - К.: Урожай, 1973. - 276 с.
14. Кулик М. Ф Енергозберігаючі технології заготівлі та використання кормів / М. Ф. Кулик, В. В. Хіміч. - К. : Урожай, 1987. - 155 с.
15. Луговодство и пастбищное хозяйство / А.Ф. Иванов, И.В. Ларин, П.П. Бегучев и др. - 2-е изд., перераб. и доп. — Л.: Агропромиздат, 1990. - 600 с.
16. Макаренко П. С. Кормові угіддя та їх ефективність / П. С. Макаренко. - К. : Урожай, 1971. - 160 с.
17. Макаренко П.С. Культурні пасовища. - К.: Урожай, 1988. - 160 с.
18. Підвищення продуктивності сіножатей і пасовищ / Боговін А. В., Куксі М. В., Курган В. Г., Макаренко П. С. та ін. - К.: Урожай, 1986. - 232 с.
19. Рослинництво з основами кормовиробництва / О.М. Царенко, В.ї. Троценко, Г.О. Жатова; За ред. Г.О. Жатової. - Суми: ВТД Ун-ська книга, 2003. -384 с.
20. Сарнацький П.Л., Видрін Ю.В., Недождій Ю.П. Зелений конвеєр. - К.: Урожай, 1988. - 72 с.
21. Слюсар ІТ., Вергунов В.А., Гаврилюк М.М. Луківництво з основами насінництва. - К.: Аграрна наука, 2001. - 196 с.
22. Тюльдюков В. А**.** Практикум по луговому кормопроизводству / В. **А.** Тюль- дюков. - М. : Агропромиздат, 1986.-253 с.
23. Фомічов А.М. Кормові коренеплоди. - К.: Урожай, 1980. - 248 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

http://www.webfermerstvo.org.ua/kormovi-roslyny/

http://buklib.net/books/34611/

https://uk.wikipedia.org/wiki/Кормовиробництво_і_луківництво

http://ua-referat.com/Система_кормовиробництва

http://myreferatik.in.ua/load/referat_5_kurs/magazin_ukrajinskikh_referativ/kormovirobnictvo/87-1-0-3979

http://news.meta.ua/ua/metka:кормовиробництво/

http://esu.com.ua/search_articles.php?id=3699

http://agroscience.com.ua/forum/thread23.html